

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний педагогічний університет
імені А. С. Макаренка

Академічна культура дослідника в освітньому просторі: європейський та національний досвід

МАТЕРІАЛИ

VIII Міжнародної науково-практичної конференції
здобувачів вищої освіти і молодих учених

15-16 травня 2025 року

Суми 2025

ЗМІСТ

Семенов О., Вовк. Академічна культура дослідника в освітньому просторі: європейський та національний досвід – 2025	9
--	---

РОЗДІЛ 1

• АКАДЕМІЧНА КУЛЬТУРА – ВІЗИТІВКА УНІВЕРСИТЕТУ ІЗ 100-РІЧНОЮ ІСТОРІЄЮ	13
• Ганна Заїкіна <i>Академічна доброчесність як віддзеркалення якості освіти</i>	13
• Алла Рябуха <i>Справжнє навчання ґрунтується на чесності.....</i>	14
• Світлана Кондратюк <i>Навчально-науковий інститут педагогіки і психології: досвід діяльності, інновацій та перспектив</i>	14
• Ірина Чистякова <i>Підготовка науково-педагогічних кадрів в університеті</i>	16
• Віталій Омеляненко <i>Молодіжна наука університету в умовах війни</i>	19
• Ірина Железняк <i>100 років служіння освіті та науці</i>	22
• Олена Семенов <i>Науково-освітнє партнерство в умовах воєнних реалій: час випробувань і здобутків</i>	26

РОЗДІЛ 2

ЦІННОСТІ АКАДЕМІЧНОЇ КУЛЬТУРИ І ДОБРОЧЕСНОСТІ В КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	31
---	----

• Yan Karpanov <i>Academic Integrity in the European Union: The Experience of Poland and Finland</i>	31
• Аліна Сбруєва <i>Змістові та організаційні засади поглиблення розвитку європейського простору досліджень: досягнення та перспективи</i>	33
• Алла Куліченко <i>Визнання інновацій – важливий інструмент мотивації педагогів</i>	35
• Іванна Боброва, Лілія Десятнюк <i>Академічна доброчесність як основа сталого розвитку освітнього середовища</i>	37
• Дар'я Прокопенко <i>Академічна доброчесність як основа становлення фахівців сучасності</i>	39
• Артем Данильченко <i>Політика академічної доброчесності в закладах вищої освіти: досвід Великої Британії</i>	41
• Анастасія Кузьменко <i>Інтеграція концепції Б. Блума у формування академічної доброчесності PhD</i>	43

- 1) максимізує масштаб співпраці у всьому ЄС та за її межами;
- 2) сприяє розвитку різноманіття європейських талантів;
- 3) надає європейським дослідникам найкращі можливі умови праці;
- 4) гарантує, що досконалі результати, отримані європейськими дослідниками, приносять користь як економіці, так і суспільству.

Алла Куліченко

Запорізький державний
медико-фармацевтичний університет
Сумський державний педагогічний
університет імені А. С. Макаренка

ВИЗНАННЯ ІННОВАЦІЙ - ВАЖЛИВИЙ ІНСТРУМЕНТ МОТИВАЦІЇ ПЕДАГОГІВ

Визнання у галузі освіти завжди було мотивацією для педагогів, особливо новаторів, адже це не лише засвідчує їхні прагнення та зусилля, а й надихає на подальший професійний розвиток, удосконалення освітнього процесу та методик, впровадження новітніх підходів до викладання й навчання здобувачів освіти.

Варто зазначити, що педагоги-новатори періодично стикаються з новими викликами, які пов'язані з необхідністю самовдосконалення, пошуком ефективних шляхів взаємодії з учасниками освітнього процесу, а також адаптацією до змін у суспільстві, науці та технологіях. Водночас суспільне та професійне визнання – нагороди, премії, поширення професійних практик як у вітчизняному, так і у світовому освітньому просторі – є тим рушієм, що підтримує педагогів у складні періоди професійної діяльності, допомагає долати труднощі та мотивує до впровадження нових освітніх інновацій.

Однак Л. Каллагер (L. Callagher) та П. Сміт (P. Smith) зазначають, що самі по собі нагороди за інновації навряд чи здатні зробити освітні заклади інноваційнішими або навіть створити враження їхньої інноваційності. Варто зазначити, що процес вручення таких нагород може бути суперечливим, оскільки різні групи та окремі особи можуть ставити під сумнів як обґрунтованість процесу нагородження, так і його переможців. Крім того, вручення таких відзнак є лише невеликою частиною ширших організаційних процесів.

Розуміння динаміки цих нагород у контексті організаційних процесів свідчить про їхню сильну тимчасову природу. У деяких ситуаціях вони можуть швидко втратити актуальність або навіть зашкодити зусиллям творців щодо впровадження інновацій у довгостроковій перспективі (Callagher & Smith, 2017).

Тож нагороди за інновації можуть мати як позитивний, так і суперечливий вплив, залежно від контексту їхнього застосування. У сфері американської медичної освіти традиція відзначення інноваторів та інноваційних розробок передусім пов'язана з діяльністю Американської асоціації медичних коледжів (далі – ААМС).

Зокрема, у 1963 р. Дж. Купер (J. Cooper) описав подію, організовану Американською асоціацією медичних коледжів (далі – ААМК), під час якої були відзначені троє провідних фахівців у галузі медичної освіти та наукових досліджень США:

- *В. Репплай (W. Rappleye)* – тричі отримував визнання від ААМК, обіймав посаду президента Асоціації (1938–1940) та став першим лауреатом премії А. Флекснера (відомого інноватора американської медичної освіти. – А. К.) у 1961 р. Його щорічний звіт про медичну освіту став одним з ключових джерел інформації та натхнення для професійної спільноти;

- *Л. Коггешолл (L. Coggeshall)* – лауреат премії А. Флекснера (1963), відомий своїм внеском у розвиток медичної освіти, наукових досліджень і державної політики у галузі охорони здоров'я. Він активно працював у американській академії наук та сприяв інтеграції біологічних наук у медичну практику;

- *К. Гофманн (K. Hofmann)* – видатний біохімік, який зробив значний внесок у дослідження гормонів. Його лабораторні дослідження мали суттєвий вплив на практичну медицину та сприяли підготовці нового покоління науковців (Cooper, 1963).

Дж. Купер підкреслив важливість цих досягнень, зазначивши, що американська «медична освіта має вагомі підстави пишатися тими, хто займається підготовкою лікарів» (Cooper, 1963).

На початку ХХІ ст. Д. Ірбі (D. Irby) та Л. Вілкерсон (L. Wilkerson) зауважили, що практично в кожному медичному коледжі США відбувався процес оновлення навчальних програм або впровадження освітніх інновацій. Такі зміни були менш поширеними з часів початку ХХ ст. Деякі з цих інновацій створювалися централізовано, тоді як інші стали результатом ініціативи окремих креативних членів коледжів (Irby & Wilkerson, 2003).

Цей процес постійного вдосконалення навчальних програм тривав і в наступні десятиліття, зокрема в першій чверті ХХІ ст., коли нагороди ААМС за інновації в навчальних програмах почали визнавати новаторські міждисциплінарні підходи. Їх було впроваджено для покращення освіти студентів та лікарів-практиків, зокрема йшлося про досягнення, пов'язані з опіоїдами, розладами, що виникли внаслідок їх вживання, та методами контролю і лікування болю. Для переможців передбачені грошові нагороди та надано можливість представити свої надбання на національному рівні (ААМС, n.d).

Нагородження інновацій у медичній освіті відбувається не лише на державному рівні, а й в межах окремих медичних коледжів. Наприклад, Медична школа та Фондація Університету Мінесоти щорічно проводять конкурс для викладачів на кращі розробки курсів чи інноваційних освітніх програм, які відповідають теорії навчання і сприяють розвитку знань студентів (The University of ..., n.d.).

Отже, нагороди за інновації в освіті є важливим інструментом для мотивації педагогів, зокрема новаторів, сприяючи їхньому професійному розвитку та застосуванню нових підходів у освітньому процесі. Водночас ці нагороди не завжди забезпечують інноваційність закладів освіти й можуть мати

суперечливий ефект. У медичній освіті США досягнення визнаються на національному та локальному рівнях, що позитивно позначається на розвитку медичної практики та навчання.

ЛІТЕРАТУРА

- AAMC. (n.d.). AAMC Curricular Innovation Awards. Retrieved from <https://www.aamc.org/what-we-do/aamc-awards/curricular-innovation-awards>
- Callagher, L., & Smith, P. (2017). Innovation Awards: Reward, Recognition, And Ritual. *International Journal of Innovation Management*, 21(05), 1-19.
- Cooper, J. A. D. (1963). AAMC Award Winners. *Journal of Medical Education*, 38(11), 970.
- Irby, D. M., & Wilkerson, L. (2003). Educational Innovations in Academic Medicine and Environmental Trends. *Journal of General Internal Medicine*, 18(5), 370–376. <https://doi.org/10.1046/j.1525-1497.2003.21049.x>
- The University of Minnesota. Medical School. (n.d.). *Year 1 + 2 Educational Innovation Award*. Retrieved from <https://med.umn.edu/about/honors-awards/faculty-awards/year-12-educational-innovative-award>

Іванна Боброва, Лілія Десятнюк

Національний медичний університет
імені О. О. Богомольця

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ЯК ОСНОВА СТАЛОГО РОЗВИТКУ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Освітньо-культурний простір, як і будь-яка сфера діяльності, пов'язаний із моральними та етичними аспектами, що об'єднуються поняттям «академічна доброчесність» [1]. Вивчення цієї теми має важливе значення, оскільки саме дотримання правил академічної доброчесності є основою для виховання відповідальних, чесних, здатних до критичного мислення громадян. Це відіграє ключову роль у формуванні морально-етичних орієнтирів у студентів, викладачів і всього освітнього середовища. Також сприяє формуванню культури доброчесності, атмосфери взаємоповаги та рівності серед членів освітньо-культурного простору закладу.

Поняття академічної доброчесності охоплює набір моральних орієнтирів і нормативних положень, що встановлюють регламент поведінки учасників освітньо-культурного процесу під час їхньої навчальної, викладацької чи наукової діяльності. Головною метою дотримання академічної доброчесності є збереження довіри до результатів освітніх та наукових робіт в межах академічного середовища [2]. В останні роки в Україні приділяють посилену увагу до дотримання правил академічної доброчесності на законодавчому рівні, зокрема 06.06.2024 року Верховна Рада України прийняла за основу проєкт Закону «Про академічну доброчесність». Це, відповідно, дозволило:

- окреслити правові межі та зміст академічної доброчесності;